

Eesti digiretsepti on Soomes kasutatud ligikaudu 700 korda

**EEVA-LIISA
PIIBEMAN**
tegevtoimetaja

Soome digiretseptiga on apteegikülastajad saanud Eestist ravimeid osta juba üle aasta. Sellest suvest saab Eesti digiretseptiga teha ravimioste Soome apteekides ning alates 31. augustist ka Horvaatia apteekides. Eesti Haigekassa ravimite ja meditsiini-seadmete osakonna peaspetsialist Anett Lilleväli ja Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskuse tervisetalituse juht Tõnis Jaagus vastasid piiriülest digiretsepti puudutavatele küsimustele.

Kui palju on kasutatud võimalust osta Soomes ja Horvaatias kirjutatud digiretseptiga ravimeid Eestist?

Horvaatia kodanikud ei olegi veel Eestis ühtegi retsepti realiseerinud, soomlased on alates 2019. aasta jaanuarist Eestis realiseerinud umbes 10 500 digiretsepti.

Sellest suvest sai hakata Eesti digiretseptiga ostma ravimeid ka Soome apteekidest. Kui palju on seda võimalust kasutatud?

Eesti apteegist saavad praegu oma retseptiravimeid välja osta Soome, Portugali ja Horvaatia kodanikud ning Eestis välja kirjutatud digiretseptiga saavad inimesed ravimeid välja osta Soome ja Horvaatia apteegist.

Praeguseks on Eesti digiretsepti kasutatud Soomes umbes 700 korda. Horvaatia apteegis on Eesti digiretsepti võimalik kasutada alates 31. augustist, esimene Eesti digiretsept on praegu seal veel realiseerimata. Soome retsepte on

Eestis realiseeritud umbes 3800 korda, aga Horvaatia ja Portugali retsepte Eestis veel realiseeritud ei ole.

Mida teisest riigist tulnud digiretsepti realiseerimine apteekri töös muudab?

Apteekrite töös muutus nii palju, et piiriülese digiretsepti väljastamiseks peab teadma, kuidas apteegis kasutusel olev tarkvara töötab. Enamik Eesti apteeki kasutab NOOM-i või Hansasofti süsteemi.

NOOM-i arendajad on jõudnud piiriülese digiretsepti juba enda süsteemi integreerida ning apteeker ei vaja selle väljastamiseks eraldi lahenduse avamist, vaid saab seda teha kohe enda jaoks tuttavas keskkonnas. Hansasoftil on integratsioon peaaegu lõpuni viidud, ent senikaua kasutavad apteekrid TEHIK-u loodud piiriülese retsepti portaali. Portaali kohta on apteekritele läbi viidud koolitused ja edastatud ka koolitusjuhendid. Nii portaalis kui ka NOOM-is

on apteekrile nähtav info eesti keeles ning struktureeritud kujul, mis hõlbusab väljamüügi tegemist. Välisriigi apteegis kuvatakse apteekrile digiretsepti infot samuti tema riigi keeles. Kogu protsess on kiire ja automaatne nii apteekri kui ka ravimi ostja jaoks ning võrreldes paberretseptiga on apteekril tunduvalt lihtsam väljastada õige ravim struktureeritud väljadega digiretsepti alusel.

Millal ja milliseid järgmiseid samme on oodata rahvusvahelise digiretsepti arengus? Kas ja millal saab hakata lisaks Soomele ostma Eesti digiretseptiga ravimeid ka teistest riikidest?

Praeguseks on soovi retseptiandmete piiriüleseks jagamiseks avaldanud kokku 23 riiki ja tulevikus peaks olema võimalik piiriüleselt ravimeid osta kogu Euroopa Liidus, kuid see, millised riigid ja mis etapis selleks valmis on, sõltub eelkõige digitaalsete andmete kättesaadavusest.

Järgmine etapp üleeuroopalise terviseandmete vahetamise protsessis on patsientide terviseandmete kokkuvõtte edastamine. See tähendab, et tulevikus on välisriigis arstiabi vajaval inimesel olemas digitaalne terviseandmete kokkuvõte, mida sealne arst oma riigi keeles kiiremate ja kvaliteetsemate raviotsuste tegemiseks kasutada saab. Nii saab välisriigi arst patsiendi tervisemure korral kohe infot patsiendi kaasuvate haiguste, allergiate või muude oluliste tervisenäitajate kohta.

“Eesti apteegist saavad praegu oma retseptiravimeid välja osta Soome, Portugali ja Horvaatia kodanikud ning Eestis välja kirjutatud digiretseptiga saavad inimesed ravimeid välja osta Soome ja Horvaatia apteegist.

Anett Lilleväli

Tõnis Jaagus

Kas ja milliseid tõrkeid rahvusvahelise digiretseptiga seoses enamasti esineb?

Süsteemi toimivuse mõttes ei olegi suuri tõrkeid seniajani esinenud, pigem on küsimusi tekitanud näiteks mõned ravimid, ravimvormid, retseptiliigid jmt, mida ei ole võimalik konkreetse standardi järgi välisriiki edastada ning seeläbi infot struktureerida ja tõlkida. See omakorda loob olukorra, et retsepti ei saa apteekrile tema kohalikus keeles kuvada ja süsteem ei võimalda väljamüügi infot saata tagasi patsiendi koduriiki, kus märgitakse tema retsept kasutatuks.

Kuidas on lahendatud see, kui Soomes müüdav ravim ja Eesti retsept täiesti üks ühele ei kattu?

Eestis kirjutatakse retseptiravimid välja toimeainepõhiselt, v.a juhul, kui arst hindab ravimi asendamist teise sama toimeainet samas koguses ja ravimvormis sisaldava ravimpreparaadiga patsiendile meditsiiniliselt sobimatuks. Toimeainepõhisele retseptile kirjutab arst ravimi toimeaine nimetuse, mitte ravimi kaubandusliku nime. Ravimi ostjal on võimalus valida endale sama toimeainega ravimite hulgast hinnalt sobivaim, sest kui sama toimeainet sisaldavaid ravimeid on Eestis müügil mitmelt

“Eesti digiretsepti alusel välisriigis väljaostetud ravimite eest tuleb patsiendil maksta täishind. Hiljem on patsiendil õigus nõuda Eesti haigekassalt hüvitist, mis makstakse välja vastavalt Eestis kehtivale soodusravimite loetelule ja piirhinnale.

ravimitootjalt, peab apteeker patsienti informeerima valikus olevatest sobivatest sama toimeainet sisaldavatest ravimitest ja nende hindadest.

Samamoodi saab välisriigi apteegis valida sobiva preparaadi patsient koostöös apteekriga. Juhul kui retsept on meditsiinilistel põhjendustel välja kirjutatud preparaadipõhiselt ning retseptile on lisatud märke “mitte asendada” ning konkreetset preparaati välisriigi apteegis ei müüda, tuleks patsiendil konsulteerida oma raviarstiga.

Kuidas on lahendatud ravimi soodushinnaga ostmise väljaspool Eestit?

Eesti digiretsepti alusel välisriigis väljaostetud ravimite eest tuleb patsiendil maksta täishind. Hiljem on patsiendil õigus nõuda Eesti haigekassalt hüvitist, mis makstakse välja vastavalt

Eestis kehtivale soodusravimite loetelule ja piirhinnale.

Kas üle piiri saab osta kõiki ravimeid või on ka piiranguid?

Eesti digiretsepti alusel ei ole välisriigi apteegist võimalik välja osta narkootilisi ja psühhotroopseid ravimeid, anaboolseid steroide, Eestis kehtiva müügiloata ravimeid, ektemporaalseid ravimeid ja meditsiiniseadmeid. Nimetatud ravimitele tehtud retsepte välisriigi apteeki täna ei edastata, kuid see on koht, mis vajab teenuses muudatust nii, et kõik patsiendi retseptid oleksid välisriigi apteekrile nähtavad koos vastavasisulise teavitusega, et ravimit ei ole võimalik väljastada. See on oluline, et apteeker saaks patsienti nõustada tema kõikide tarvitatavate ravimite taustal ja teavitada patsienti võimalikest ravimite omavahelistest koostoimetest.